

КАФЕДРА СПЕЦІАЛЬНОГО ФОРТЕПІАНО №1

Виконавська (концертна) практика

Освітній ступінь	магістр	<table border="1"><tr><td>Курс</td><td>1-2</td></tr><tr><td>Семестр</td><td>1-3</td></tr></table>	Курс	1-2	Семестр	1-3								
Курс	1-2													
Семестр	1-3													
Спеціальність	025 Музичне мистецтво													
Освітньо-наукова програма	Фортепіано													
Статус	<u>обов'язкова</u> / вибіркова	<table border="1"><tr><td>ECTS</td><td>1,5</td><td></td></tr><tr><td>Годин</td><td>45</td><td>9</td></tr><tr><td>Практичні</td><td>14,5</td><td>2</td></tr><tr><td>Самостійна робота</td><td>30,5</td><td>5</td></tr></table>	ECTS	1,5		Годин	45	9	Практичні	14,5	2	Самостійна робота	30,5	5
ECTS	1,5													
Годин	45	9												
Практичні	14,5	2												
Самостійна робота	30,5	5												
Семестровий контроль	екзамен/ <u>залік</u>													

Інформація про викладача

ПІБ	Фандєєва Анжела Володимирівна, в.о. доцента
Профіль викладача	
e-mail	afandeeva@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Метою курсу є підготовка висококваліфікованих фахівців, що володіють спеціальними знаннями, навичками та вміннями, необхідними для подальшої самостійної роботи в якості сольних виконавців, педагогів, концертмейстерів.

Основними завданнями концертної практики є:

- формування широкого музичного кругозору, художнього смаку, відчуття стилю;
- придбання та вдосконалення студентами навичок виконання на концертній естраді;
- ознайомлення їх зі специфікою виконавської сольної, ансамблевої та оркестрової роботи;
- підвищення рівня художньої музично виконавської майстерності;
- оволодіння в достатньому обсязі концертним репертуаром, що включає в себе твори різноманітних стилів та форм;
- виховання слухового самоконтролю і виконавської відповідальності студента;
- виховання творчої волі, прагнення до самовдосконалення студента в професійно-особистісному плані;
- розвиток навичок самостійної роботи.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- особливості фортепіано, володіти всім художнім та технічним потенціалом інструменту на високому професійному рівні;
- особливості національних шкіл та індивідуальних виконавських стилів;
- методику ведення репетиційної роботи і підготовки до концерту студійного запису;
- специфіку виконавської сольної, ансамблевої та оркестрової роботи;

- загальні форми організації виконавської діяльності, методи організації і управління концертним процесом;
- специфіку роботи в різноманітних аудиторіях;
- прийоми психічної саморегуляції в процесі виконавської діяльності;
- спеціальну музичну термінологію.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **вміти:**

- створювати власну музичну інтерпретацію твору, самостійно готувати до концертного виконання твору різних стилів і жанрів, планувати концертний процес, складати концертні програми;
- виконувати теоретичний і виконавський аналіз музичних творів, застосовувати базові теоретичні знання в процесі роботи над концертними програмами;
- користуватися методами психологічної та педагогічної діагностики для вирішення виконавських завдань;
- використовувати інформаційно-комунікаційні технології для вдосконалення професійної діяльності;
- користуватися навчально-методичною, загально педагогічною літературою;
- критично оцінювати і ґрунтовно аналізувати процес виконання (в тому числі власне), проводити порівняльний аналіз інтерпретацій;
- вести документацію.

Перелік тем

Тема 1. Цілі та завдання дисципліни. Зміст та наповнення практики.

Тема 2. Особливості ведення документації з виконавської практики (афіші виступів, відгуки, рецензії, анотації, звіти). Загальні рекомендації.

Тема 3. Виконавський аналіз твору українського композитора. Побудова виконавського плану з визначенням основних етапів розвитку, кульмінацій та художніх засобів, що забезпечують цілісність форми.

Тема 4. Репетиційна підготовка до публічного виступу (конкурсу) Методи роботи над опануванням програми в цілому, над якістю виконавської форми та набуттям відповідного артистизму висловлювання.

Тема 5. Сучасні представники національної виконавської школи: Ю.Кот, Й.Єрмін, Е.Чуприк, А.Барішевський та інші. Аналіз виконавського стилю музиканта на вибір студента.

Тема 6. Сучасні композиційні техніки, нові прийоми фортепіанного виконавства та нотації .

Тема 7. Виконавський аналіз творів програми сольного концерту. Аналіз музично-виразних засобів (форма, тональний план, фактура та ін.), художнього змісту , побудова виконавського плану з визначенням основних етапів розвитку, кульмінацій та художніх засобів, що забезпечують цілісність форми.

Тема 8. Написання анотації , що передбачає висвітлення загальних відомостей про твір, композитора, особливості авторського творчого письма, характерні риси відповідної епохи у поєднанні з власними емоційно-естетичними оцінками..

Тема 9. Репетиційна підготовка до сольного концерту. Методи роботи над опануванням програми в цілому, над якістю виконавської форми та набуттям відповідного артистизму висловлювання. Планування репетиції. Робота над великим охоптом , розподілом психофізичних сил під час виступу

Тема 10. Сольний концерт з власною анотацією

Тема 11. Виконавський аналіз творів з програми державного іспиту.

Тема 12. Порівняльний аналіз інтерпретацій творів, що вивчаються видатними виконавцями.

Тема 13. Репетиційна підготовка. Аналіз акустичних особливостей залу та вміння швидко підлаштовуватися під них , реалізуючи художні завдання.

Тема 14. Публічні виступи в культурно-мистецьких проектах (організованих самостійно або за допомогою сектору виконавської практики) з метою популяризації академічної музики в культурних закладах Києва та України

Тема 15. Виконання частини програми державного іспиту на заліку з фаху

Тема 16. Оформлення звіту з виконавської практики.

Форми та технології навчання

Практичні заняття, індивідуальні консультації.

Навчальні ресурси

Основні та додаткові матеріали до навчальної дисципліни надсилаються персонально електронною поштою, Viber, Messenger, Telegram.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Виступ на академічному концерті	10
2.	Виступи в концертах класу/ з оркестром	10
3.	Участь у майстер-класах (активна форма), конкурсах, фестивалях, запис відео для участі в онлайн конкурсах та інших творчих проєктах	10
4.	Участь у майстер-класах (пасивна форма), семінарах, практикумах, що присвячені проблемам виконавства	5
5.	Відвідування культурно-мистецьких заходів з подальшим аналізом та написанням відгуків (рецензій)	5
6.	Написання анотацій до опрацьованої літератури та/або відгуків на вивчені взірці інтерпретацій видатних виконавців за обраною тематикою	5
7.	Організація та проведення виступів (концерту класу, виїзних концертів, онлайн трансляцій тощо) Підготовка необхідної документації, що включає афіші виступів, дипломи, рецензії, відгуки та ін.	5
8.	Екзамен (залік)	50
	Всього	100

Критерії оцінювання знань студентів

На оцінку «5» (90-100, А):

Студент демонструє глибоке осягнення художнього змісту і форми музичного твору в їх єдності та взаємозв'язку, виявляє індивідуальне ставлення до її художніх образів, створює цікаву оригінальну інтерпретацію. Виконання музичного твору відрізняється технічною досконалістю, яскравою артистичністю та емоційною гнучкістю у поєднанні з психологічною витривалістю. Під час співбесіди висловлювання студента свідчать про наявність широкої професійної ерудиції, здатність вільно орієнтуватися в різних стилях і напрямках мистецтва сучасної інтерпретації, вміння ґрунтовно аналізувати та узагальнювати музичні твори та події. Протягом навчання активно бере участь в творчих заходах, часто виступає на сцені, наполегливо і продуктивно працює самостійно.

На оцінку «4» (82-89, В):

Студент демонструє досить високий художній та технічний рівень виконання, сценічну волю, артистизм. Його інтерпретація свідчить про вдумливе відношення до авторського тексту та пошук оптимальних виразних засобів втілення образного змісту музики. Під час співбесіди добре орієнтується в різних стилях і напрямках мистецтва сучасної інтерпретації, виявляє знання

спеціальної музичної термінології та вільно користується нею, вміє самостійно організувати репетиційний процес та публічний виступ. Протягом року систематично виступає на сцені, наполегливо займається самостійно.

На оцінку «4» (74-81, C):

Студент добре розуміє художній зміст твору, досить переконливо інтерпретує його. Виконання грамотне, технічно якісне, але має деякі недоліки. Під час співбесіди виявляє достатній рівень засвоєння матеріалу, але допускає неточності у використанні спеціальної термінології, які потребують зауваження або коректування. Протягом навчання студент регулярно виступає на сцені, сумлінно займається самостійно.

На оцінку «3» (64-73, D):

Студент посередньо справляється в цілому з виконанням програми, хоча припускаються деякі неточності в нотному тексті, педалізації, темпах, недостатньо володіє технічними ресурсами, немає достатніх навичок у виконанні. Під час співбесіди демонструє деякі знання, але вони несистематичні, поверхневі, допускає термінологічні помилки. Протягом навчання досить рідко виступає публічно, несистематично працює самостійно.

На оцінку «3» (60-63, E):

Виконання студента відрізняється посереднім художнім, технічним та емоційним рівнем, психічною нестійкістю, допускаються помилки в нотному тексті, динаміці, педалізації. Під час співбесіди демонструє слабко сформоване художнє мислення, поверхневі знання, не вміє самостійно зробити висновків щодо прослуханої або виконаної музики, допускає термінологічні помилки. Протягом навчання рідко виступає публічно, нерегулярно працює самостійно.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Навчання іноземною мовою (за потреби)

За потреби навчальна дисципліна може викладатися англійською мовою.

Неформальна освіта

Передбачається у межах вивчення навчальної дисципліни участь студентів у міжнародних та вітчизняних конкурсах, відвідування культурно-мистецьких заходів, музичних фестивалів, конкурсів, концертів тощо.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аністратенко Ж. Роль Г. Нейгауза у становленні української піаністичної школи \ в кн. "Питання фортепіанної педагогіки та виконавства" К., 1981
2. Арзаманов Ф. К концепции музыкально-исполнительской деятельности / Аспекты подготовки пианиста в музыкальном ВУЗе/ Сб. трудов РАМ им. Гнесиных М., 2000
3. Бадура-Скода Е. и П. Интерпретация Моцарта. М., 1972
4. Баренбойм Л.А. За полвека. Л., 1989
5. Баренбойм Л.А. Путь к музицированию. Л., 1973
6. Бах К.Ф.Э. Опыт истинного искусства клавирной игры. Муз. Академия К., 1995
7. Браудо И. Артикуляция. Л., 1973
8. Благой Д. К пониманию пианистом авторского текста/ в кн. «Вопросы фортепианного исполнительства» вып. 3, М., 1973
9. Бузони Ф. О пианистическом мастерстве/ в кн. «Исполнительское искусство зарубежных стран» Вып.1 М., 1962
10. Бурковський Г. Про виконання музики французьких клавесиністів К., 1983

11. Вайнтрауб Л. К вопросу о «тяжести» фортепианной клавиатуры/ в кн. «Украинское музыковедение» К., 1966
12. В классе А.Б. Гольденвейзера М., 1986
13. Воєвідко Л. Формування виконавської майстерності студентів у класі фортепіано// Науковий вісник НМАУ / збірник статей вип.35 К., 2004
14. Воспоминания о Листе. М.,2000
15. Выдающиеся пианисты-педагоги о фортепианном искусстве. Сост. С. Хентова. М.-Л.,1966
16. Гаккель Л. Фортепианная музыка XX века. М.,1976
17. Гапонова С. А., Павлов А.Н. Психологические условия оптимизации подготовки студентов исполнительских факультетов консерватории к концертной деятельности М., 2005
18. Гат И. Техника фортепианной игры. М., 1973
19. Гинкельберг Н. Б.Л. Яворский об исполнительстве / сб. ст."Музыкальное исполнительство" вып.10 М.,1979
20. Голубков С. Исполнительские проблемы современной музыки // Муз. Академия, 2003
21. Голубовская Н. Искусство педализации. М., 1976
22. Голубовская Н. «Дебюсси и музыка XX века»
23. Готдинер А.Л. Музыкальная психология. М., 1993
24. Гофман И. Фортепианная игра. М.,1961
25. Друскин М. Клавирная музыка Испании, Англии, Нидерландов, Франции, Италии, Германии XVI - XVIII веков. М: Музгиз., 1960
26. Друскин М. Фортепианные концерты Бетховена. М., 1959
27. Игумнов К.Н. О творческом пути и исполнительском искусстве пианиста/ сб. «Пианисты рассказывают» Вып.2 М., 1984
28. Карась С.С. Метод формирования пианистического мышления. Пенза, 1995
29. Карафінка М.Н., Попова Н.В. Абрам Михайлович Луфер// Виконавські школи вищих учбових закладів України / Тематична збірка наукових праць/ К., 1990
30. Касьяненко Л.О. Пианистическое освоение фактуры произведений// Розвиток інноваційних процесів в навчально-виховних закладах. ч.1 Мистецтвознавство. Х.,2003
31. Кашкадамова Н. Про фаховість у виконанні української музики: здобутки галицьких піаністів. Л., 1997
32. Кашкадамова Н. Фортепіанне мистецтво Шопена: Науково-методичний нарис. – Тернопіль: СМП „АСТОН”, 2000. – 80 с.
32. Коган Г. Избранные статьи М., 1972
33. Коган Г. Вопросы пианизма. М., 1968
34. Коган Г. Работа пианиста. М.,1979
35. Копылова К вопросу о национальных чертах в отечественном пианизме. Науковий вісник НМАУ / збірник статей Вип. 37 К., 2004
36. Корженевский А. Работа над произведением без инструмента/ сб. "Вопросы музыкального исполнительства и педагогики" К., 1979
37. Кортю А. О фортепианном искусстве. М., 1965
38. Корыхалова Н.П. Музыкально-исполнительские термины: Возникновение, развитие значений и их оттенки, использование в разных стилях. – СПб.: Композитор, 2000. – 272 с.
38. Кот. Ю. О художественной целостности концертной программы пианиста исполнителя/ Науковий вісник НМАУ / збірник статей Вип.21 К., 2002
39. Курковський Г. В. В. В. Пухальський та Г. М. Беклемішев // Питання фортепіанного виконавства. – К. : Муз. Україна, 1983.
40. Ландовска В. О Музыке. М., 1991.

41. Либерман Е. Работа над фортепианной техникой. М., 1971.
42. Либерман Е. Я. Творческая работа пианиста с авторским текстом. М.: Музыка, 1988
43. Лист Ф. Ф. Шопен. М., 1956.
44. Лисюк. Є. До проблеми виконавської семантики в циклах М. Метнера "Забуті мотиви"/ Науковий вісник НМАУ / збірник статей Вип.36 К., 2003
45. М. Лонг «За роялем с К. Дебюсси», «За роялем с М. Равелем»
46. Маркулов К. К проблеме создания целостной интерпретации фортепианных сюитных циклов Шумана. Сб. «Вопросы исполнительского искусства» М., Государственная Консерватория, 1981
47. Мартинсен К.А. Индивидуальная фортепианная техника на основе звукотворческой воли. М., 1966.
48. Меркулов Редакции клавирных сочинений Гайдна и Моцарта и проблемы стиля интерпретации// сб. музыкальное исполнительство и педагогика. М., 1991
49. Маккиннон Л. Игра наизусть. Л., 1967.
50. Метнер Н.К. Воспоминания. Статьи, материалы. М., 1981.
51. Мещерякова О некоторых аспектах подготовки пианиста к концертному выступлению// Сб. трудов РАМ им. Гнесиных, вып. 141., М., 2000
52. Мужчиц В. Особенности исполнения фортепианной музыки и ее графические символы. Науковий вісник НМАУ / збірник статей вип.29 К., 2003
53. Нейгауз Г. Об искусстве фортепианной игры. М., 1988
54. Носина В. Символика музыки И. С. Баха. Тамбов, 1993
55. Перепелица А. А. Новые формы нотации как способ фиксации текста в современной фортепианной музыке/ А.А.Перепелица// Музичне мистецтво.-2013.-Вип.13.- С.267-279
56. Понизовкин Ю. Рахманинов – пианист, интерпретатор собственных произведений. М., 1965
57. Тимакин Е. М. Воспитание пианиста. М.: Сов.комп., 1989
58. Тимакин Е. М. Навыки координации в развитии пианиста. М.: Сов.комп., 1987
59. Опарик Л. Фортепіано - виконавське мистецтво ХХ ст. як естетичний феномен. Львівська державна музична академія, Л., 2002
60. Перельман Н. В классе рояля. М., 2000
61. Попова Т. Гайдн. М., 1967
62. Прокофьев С. «Автобиография»
63. Ракул Ю. Некоторые особенности применения фортепианных педалей в произведениях современных композиторов // Музичне мистецтво і культура. Науковий вісник. Одеса, 2004
64. Рощина Т. Репертуарная модель пианиста – исполнителя: творческий поиск или выбор стереотипа // Науковий вісник НМАУ / збірник статей вип.21 К., 2002
65. Соколов Ф. О музыкальной памяти пианистов - исполнителей // кн. "Музыкальное исполнительство" М., 1970
66. Холодков С. История одного пассажа (о проблеме фортепианной аппликации) Х., 2003
67. Шмидт-Шкловская А.А. О воспитании пианистических навыков. Л., 1985
68. Шнабель А. Ты никогда не будешь пианистом. М., 1999
69. Д. Шостакович «Статьи и материалы».